

ימי הערכות

תפקיד ה"מרכזיה החינוכית"

מטרות:

- להציג את תפקידיה של המרכזיה החינוכית בימי ההערכות לקראת פתיחת שנת הלימודים.
- לתת מענים בתחום נושא כל ההתחלות: לחניך החדש, לחניך הותיק ולצוות ההדרכה.
- הגדרת העזרה הנדרשת בימי קליטת הילדים בפנימיה בתחילת השנה.
- הכנת סדנה לימי ההערכות שתכלול את הכלים, הפעילויות, הסיפורים ועוד, לימי הקליטה.

חומרים:

- חומרי יצירה
- משחקים
- סיפורים
- סרטים קצרים
- טקסטים להקראה במהלך הפעילות - נספחים

מהלך הפעילות:

הקראת טקסטים:

- הילד החדש: לראות דרכו את הפנימיה
- הותיק: הסתגלות מחדש
- המדריך: ציפיות וכלי עבודה

אם כך כיצד נערכים?

- ממלאים בטבלה הצעות ליומיים ראשונים של קליטה
- בוחנים את ההצעות ומשלימים את רשימת הפעילויות
- הכנה מעשית של כל החומרים הדרושים – אם חסר זמן מתחילים וגומרים בבית.

הכנות לקבלת הילדים (יום ראשון בבוקר):

- המדריך ואם הבית מקבלים את הילדים – הכנת תגי שם לצוות ולילדים
- ציפור קטן ואישי לכל ילד
- הכנת שלטים לחדרים עם שמות הילדים
- הכנת המועדון: כיבוד, פרחים, משחקי שולחן, עיתונים צבעוניים, לוח סדר היום, מוסיקה, שילוט למועדון
- לייצר זמן למפגש אישי עם כל ילד ולשאלות אישיות לדוג': על שמו, מקום הישוב, הבגד, צעצוע, מאכל, איך הוא הולך לישון וכו'.
- התמצאות ראשונית: שילוט לכוון חדר האוכל, המשרד...
- שיחה מגשרת עם ילדים ותיקים: באיזה קבוצה היית, מי היה המדריך...
- מטלות לילדים ותיקים: ללוות ילדים חדשים לחדרים, לשרותים, לפינת החי ועוד
- כתיבת מכתבים למשפחה, חברים

אחרי הצהריים:

- סיור עם הילדים בפנימיה
- בדרך: מספר משחקים: לא לדרוך על הקווים בדרך, למצוא כמה שיותר דברים אדומים בדרך, ללכת בדילוג/בקפיצות צפרדע/על רגל אחת וכדו'
- הסבר על סדר היום: לוח גדול עם שעות ופעילויות

ערב:

- פעילות הפגתית חוויתית
- סיפור לפני השינה

מערך פעילויות – עד החגים:

התקופה, מפתיחת שנת הלימודים ועד חזרת הילדים מחופשת סוכות היא מורכבת ומצריכה הגדרת צרכים מיוחדים ומציאת מענים בהתאם.

הגדרת הצרכים:

בפנימיה

- זמן מעבר והתחלת הכרות והסתגלות לפנימיה
- זמן הכרות עם החברים
- זמן הכרות עם הצוות
- עמידה בלוח זמנים

בבית הספר

- בית ספר חדש
- הכיתה החדשה
- המורה החדשה
- התמודדות עם חומר הלימודים

המענים של המרכזיה החינוכית:

- גיבוש:
 - מהי פעילות גיבוש? כל פעילות חוויתית בה הילדים מתקשרים באוירה חיובית, כמו: משחקי כדור, משחקי שולחן, הכנת אוכל, משחקי חדר קצרים, טיול קצר, סרט, שירה ועוד.
- פעילויות הכרות
 - ליצירת קשר בין הילדים יש לפתח שני צדדים בהכרות:
 - היכולת להציג את האני של הילד ברמות ובמצבים שונים
 - פיתוח עניין בחברים
 - יש לתת בידי המדריך פעילויות הכרות שונות ונעימות עם זהירות רבה לא לחטט כדי שמהן יוכלו הילדים לטוות יחסי גומלין ראשוניים.
- פעילויות לקראת החגים
 - על אף הקושי בארגון הקבוצה, עלינו להתייחס למועדים הקרבים ולהפעיל פעילויות עיוניות. שילוב של עיוני וסדנאי יתן את התוצאות הטובות ביותר.
- מערך פעילויות אחרי החגים
 - המעגל חוזר על עצמו, אחרי החגים יש לחזור לדגם הפעלות הקליטה, אך בהיקף קצר יותר.

טקסטים להקראה

מתוך הקטנים גדולים \ אסתר קל

על שום מחשבה שפתאום עלי ירדה : מי אני, ומה? סתם אחת קטנה...
והעולם גדול גדול, רחוק ועגול.
וקורים בו דברים שונים ומשונים, דברים טובים ודברים רעים, ואנשים בו רבים
רבים, רבים וזרים שאף פעם אותם לא אדע, והם אפילו לא שמעו דבר אודותי.
לא יודעים אותי, מי אני ומה שמי, ואיה ביתי, ומהם חלומותי ואפילו אסע כל
הימים על פני ארצות ועמים,
על פני יבשות וערים לא אספיק לראות ולהכיר את פני כל האנשים.

טיפים ממדריכה ותיקה

כעת כולכם נמצאים בשבוע שלפני תחילת השנה,
ולחדשים מביניכם התחושה לא מוכרת ומשונה.
בהתחלה כל התיאוריות והשיחות היפות,
נראות כל כך מתאימות ופשוט מאלפות.
מציגות את דרכי ההתמודדות בצורה הכי טובה,
ולכל שאלה או בעיה נותנות הן תשובה.
אבל ברגע שהילדים יגיעו והלילה הראשון יעבור,
תבינו שכל זה נמצא כעת מאחור,
ומעכשיו כל תשובה ויחס שתתנו לחניך,
יוסיפו לניסיון של כל אחד מכם בתור מדריך.
ואם לדוגמה בכיבוי אורות אחד הילדים היה נורא,
למחרת הסיפור לפני השינה ישנה את האווירה.
או שאם הבחנתם שאחד הילדים עצוב, או סתם נעלב,
נשיקת לילה טוב לקבל מכם הוא בטוח יאהב.

מהירהורי ליבו של מדריך חדש

הוא חדש ונבוך אך במרץ צועד
הוא שעתיד מדריך להיות
ממלא על גדותיו את לבו תוכניות
על הבנין הענק שעתיד הוא לבנות!

וכבר רואה בחלום
כיצד מאשפות מרים רדוף ואביון
על ידי משחק, סיפור או דיון
ושאר פעולות, הרצאות, מסעות...

ואז כשמוכן לתקן את העולם
בלבו מתחיל לכרסם החשש
כי לא הכל מוכר ובעצם הוא חדש!
והעבודה מתחילה!

מה עושים? למי פונים בתחילה?
הוא פונה אנה ואנה
לימינו ולשמאלו,
ושני סיבובים במקום סביב עצמו....
אז פוקח עיניו והנה למולו
מבכה ילד חדש ומסכן...

ילדים מדברים...

הפעם הראשונה בדרך לפנימייה

"... את הפרידה ממנה באותו יום, כששמו אותי עם כל הילדים ואני רציתי לחזור
איתה, אני דווקא זוכרת, זוכרת שהיא הבטיחה שאינה חוזרת לתל אביב אלא
נשארת ללון בבית של נחמה במושבה, ושמחר תבוא לראות אותי. ואני נצמדתי
לשער הגדול וראיתי שהיא נהיית קטנה יותר ויותר עד שלא נשאר ממנה כלום..."

(לקוח מתוך הספר "אמא יש רק אחת" דבורה רפלד זילברשטיין- על ילדה שגדלה
בפנימייה)

שיחות עם ילדים ב"אחוזת שרה":

יונית,

הפרידה מהבית בכיתי. לא רציתי לעזוב את הבית, היה לי טוב בבית. מי שמע על

פנימיה? ילדה בכיתה א'?

ביום הראשון רציתי לחזור הביתה, לא רציתי להישאר.

אני לא זוכרת את הלילה הראשון. אבל לחבריה מתרגלים לאט לאט. זה כמו

משפחה.

מה היה לך הכי קשה? כשהתגעגעתי, וכשצעקו עלי.

איך התגברת? התגברתי על הגעגועים ויכול להיות שהייתי מתקשרת או חושבת על

משהו אחר הבאתי איתי גם דובי ואני ממליצה לילדים להביא משהו מהבית. ☆

שמרית,

לא זוכרת אם הכינו אותי לקראת עזיבת הבית והמעבר לפנימיה. אני זוכרת שבאתי

עם דודה. היא הכניסה אותי מיד למשפחתון. בערב בכיתי.

אז רינת (מדריכה במשפחתון) נתנה לי לשחק לגו במטבח, ואח"כ נכנסתי למיטה

ולא בכיתי. ככה זה היה כמה לילות, ואז לא בכיתי. בלילה היה לי מאוד קשה.

מה את מציעה למדריכים לעשות כדי להקל על הילדים? לתת להם את הזמן

שלהם, לתת להם להתרגל, לעשות איתם דברים ולהיות איתם בלילה.

דוגמאות נוספות:

